

Základní informace o dílčím cíli	
Název dílčího cíle	2.2.9 Zlepšení prevence negativních dopadů psychické a fyzické zátěže pro pracovníky ve zdravotnictví
Spadá pod specifický cíl	2.2 Personální stabilizace resortu zdravotnictví
Stručný popis dílčího cíle	<p>Nadlimitní pracovní zátěž je důsledkem nerovnováhy pracovních podmínek včetně absence potřebné péče a psychosociální podpory a nároků kladených na pracovníka a jeho výkonnost. Příčiny vzniku nadlimitní, dlouhodobé zátěže ve zdravotnictví přímo souvisí s výkonem povolání, proto je většinou lze pouze zmírnit nebo je lze odstranit pouze částečně.</p> <p>NCO NZO se v rámci celoživotního vzdělávání nelékařů věnuje i oblasti prevence negativních dopadů fyzické a psychické zátěže a od roku 2009 je nastavena úzká spolupráce s garanty SPIS a cíleně se pracuje na rozšíření nabídky vzdělávání v oblasti prevence. V rámci resortu zdravotnictví jsou již v řadě zdravotnických zařízení (zdravotnická záchraná služba a některé nemocnice) úspěšně v činnosti jak peeri, poskytující psychickou podporu při zvládnutí nadlimitní psychické zátěže, tak rovněž zdravotničtí intervenenti, kteří pracují především s blízkými vážně ohroženého nebo zemřelého pacienta. Jejich působení je ovšem v celku českého zdravotnictví zatím spíše nárazové.</p> <p>Aktivity tohoto cíle směřují jednak k zajištění podmínek pro zavedení koordinovaných řešení, pro prevenci vzniku a zmírnění dopadu psychické a fyzické zátěže na pracovníky ve zdravotnictví ve všech krajích. Dále se zaměřují na vlastní zavádění opatření na míru potřeb poskytovatelů zdravotní péče a jejich zaměstnanců a vedou k naplnění legislativních povinností zaměstnavatele (poskytovatelů zdravotních služeb ve všech krajích) v rámci péče o zaměstnance i v oblasti zajištění bezpečné péče. To pak v dlouhodobém horizontu povede k zajištění efektivní, udržitelné a dostupné zdravotní péče a zdravotních služeb.</p> <p>Mezi zásadní aktivity při realizaci navržených opatření tedy patří mapování potřeb zdravotnického personálu v oblasti zdravotní a dlouhodobé péče, aby byla nastavena udržitelná a dlouhodobá řešení při řešení negativních dopadů psychické a fyzické zátěže.</p> <p>Protože příčinou vzniku nadlimitní a dlouhodobé zátěže v resortu souvisí s pracovními podmínkami a spokojeností zaměstnanců cílíme i analýzu pracovních podmínek a následnou tvorbu a zavádění postupů, nástrojů a programů snižujících zátěž a vedoucích k zajištění efektivnosti, udržitelnosti a dostupnosti péče a opatření směřujících k podpoře zdraví na pracovišti.</p>
Vazba na jiné dílčí cíle tohoto specifického cíle2	<p>2.2.1 Implementace dlouhodobé strategie stabilizace a rozvoje personálních zdrojů ve zdravotnictví</p> <p>2.2.2 Posílení systémových a vzdělávacích nástrojů pro udržitelný rozvoj zdravotní péče</p> <p>2.2.4 Mapování poptávky po péči v regionech (mimo velká centra) identifikace faktorů omezujících nabídku péče v těchto oblastech a nastavení opatření, která povedou k odstranění nebo zmírnění těchto faktorů. Podpora aktivit motivujících lékaře a další personál k výkonu praxe ve vytipovaných lokalitách se sníženou dostupností zdravotních služeb.</p> <p>2.2.6 Zvýšení atraktivity a prestiže zdravotnických profesí</p> <p>2.2.7 Posílení postavení všeobecných sester v systému zdravotní péče, podpora vzdělávání a kompetencí všeobecných sester v jejich samostatných rolích, především v domácí a komunitní zdravotní péči</p> <p>2.2.8 Zvýšení počtu všeobecných sester v systému a zvýšení zájmu o povolání</p>

Vazba na jiné specifické cíle	1.1 Reforma primární péče 2.1 Implementace modelů integrované péče, integrace zdravotní a sociální péče, reforma péče o duševní zdraví 2.3 Digitalizace zdravotnictví
Očekávané přínosy	<ul style="list-style-type: none"> • Mapa potřeb na základě analýzy potřeb zdravotnického personálu v oblasti poskytování zdravotních služeb na základě evaluace. • Ověřený soubor opatření pro zmírnění dopadu psychické a fyzické zátěže jejich zaměstnanců z řad NLZP • Vytvoření podmínek k zavedení udržitelných, koordinovaných a dlouhodobých řešení při řešení negativních dopadů psychické a fyzické zátěže jako součást nabídky péče o zaměstnance. • Změna chování NLZP v oblasti prevence a zvládání zátěže • Snížení negativního dopadu na zdraví zdravotnických pracovníků a sekundárně zvýšení dostupnosti, kvality a bezpečí péče. • Snížení fluktuace pracovníků, snížení nemocnosti a úrazů. • Minimalizace negativních jevů (syndrom profesního vyhoření, související se zvýšeným rizikem profesního pochybení, stížnosti na profesní jednání pracovníků atp.). • Snížení nákladů na nemoci svalové a kosterní soustavy, kardiovaskulární onemocnění a další nemoci z povolání díky včasné prevenci. • Posílení stabilizace zdravotnických pracovníků ve zdravotnictví k zajištění zdravotní péče včetně dlouhodobé.
Územní dimenze dílčího cíle¹	Národní úroveň
Popis rizik ohrožujících naplnění daného cíle²	<i>Závažnost rizika (1 – nejnižší, 5 – nejvyšší)</i> <i>Pravděpodobnost výskytu/četnost výskytu rizika (1 – téměř vyloučená až 5 – téměř jistá)</i> <i>Níže uvádíme návrh v rámci 5 stupňové škály</i> <i>Závažnost a pravděpodobnost výskytu vychází z toho, že návrhy operačních programů, dohoda o partnerství a pravidla pro zajištění efektivního řízení a koordinace naplňování cílů Dohody o partnerství pro období 2020-2027 zahrnují naplnění cílů Zdraví 2030</i> Nedostatečná, nesprávná alokace ve výzvách ESIF Závažnost – 4 Pravděpodobnost - 2 Nezískání finanční podpory v rámci operačního programu Závažnost – 3 Pravděpodobnost - 1

¹ Pokud je u některého z opatření odlišná územní dimenze, je to nutno uvést.

² Riziko identifikovat na škále nízké, střední, vysoké. Přičemž stupeň rizika je určen stupněm míry, do jaké ohrožuje úspěšné naplnění daného cíle.

	<p>Nedostatek finančních prostředků na spolufinancování Závažnost – 3 Pravděpodobnost - 2</p> <p>Nedostatečná absorpční kapacita žadatelů, nízký počet žadatelů Závažnost – 3 Pravděpodobnost - 2</p> <p>Nenaplnění indikátorů Závažnost – 4 Pravděpodobnost - 2</p> <p>Časté a nekoncepční změny v legislativě Závažnost – 3 Pravděpodobnost - 2</p>
Celkové náklady za realizaci všech aktivit dílčího cíle	470 700 000 Kč
Kontaktní osoba³	MUDr. Alena Šteflová, Ph.D, MPH Mgr. Lenka Hladíková; Mgr. Jana Hubová
Probíhající opatření	
Popis opatření	<p>V roce 2009 MZ ČR prostřednictvím Odboru krizové připravenosti vstoupilo do přípravy budování Systému Psychosociální Intervenční Služby, dále jen SPIS, byla logicky navázána i úzká spolupráce mezi pracovníky SPIS a NCO NZO. NCO NZO pravidelně realizuje certifikované vzdělávání peerů a interventů i periodických prohlubujících a rozšiřujících kurzů. Spolupráce NCO NZO s představiteli SPISu se stále prohlubuje, s rozvojem a rozšiřováním aktivit SPISu se rozšiřuje a aktualizuje i nabídka vzdělávání pro nelékaře v oblasti prevence. NCO NZO zpracovalo první projektový záměr na podporu implementace SPIS již v roce 2016, ale nepodařilo se najít vhodné zdroje financování. NCO NZO podá do konce roku 2019 nový projektový záměr „Prevence“ do výzvy 03_15_18, OPZ. Ve spolupráci SPIS a MZ se připravilo metodické doporučení pro poskytování psychosociální podpory ve zdravotnictví, které MZ vydalo za podpory Společnosti urgentní medicíny a medicíny katastrof České lékařské společnosti JEP, z. s., Asociace zdravotnických záchranných služeb ČR, Asociace klinických psychologů ČR a Národního centra ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů ve Věstníku MZ s cílem vytvoření sítě vyškolených poskytovatelů psychosociální podpory napříč resortem zdravotnictví a jejich následného zapojení do praxe. Pokud bude projekt „Prevence“ realizován, budou vytvořeny podmínky pro zavádění programu psychosociální podpory v rezortu zdravotnictví a ověřených doprovodných opatření v letech 2022–2030 s využitím evropských fondů.</p>
Strategie či legislativa, ze které opatření vycházejí	<p>Zdraví 2020</p> <p>Metodické doporučení pro poskytování psychosociální podpory ve zdravotnictví, § 16, zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, zákon č. 262/2006 Sb. - Zákon zákoník práce, Část 10, §224 Péče o zaměstnance, část 11 Prevence § 248</p>

³ Prosíme o doplnění určené osoby, na kterou je možné se v případě potřeby obracet.

Hodnocení dopadů probíhajících opatření	<p>Oblasti prevence a poskytování psychosociální podpory (SPIS) se v rezortu zdravotnictví v ČR nejvíce věnuje ZZS, která má zákonnou povinnost koordinovat psychosociální intervenční služby pro zaměstnance poskytovatele ZZS a další zdravotnické pracovníky v případě mimořádné události nebo krizové situace při provádění záchranných a likvidačních prací.</p> <p>SPIS se etabloval především na jednotlivých krajských zdravotnických záchranných službách, kde se v různé míře rozvíjel a začal být využíván. Další poskytovatelé zdravotních služeb (lůžkové či ambulantní péče) SPIS využívají v mnohem menší míře, dá se říci v řádu jednotek. SPIS je variabilní systém, který umožňuje úpravu na míru potřeb NLZP a poskytovatele zdravotních služeb. NLZP, kteří již SPIS využívají dávají podněty k jeho rozvoji a s jeho implementací jsou spokojeni, služba peer podpory i interventů je vyhledávána, což dokládá i stálý nárůst zájemců z řad nelékařů a poskytovatelů zdravotních služeb mimo ZZS o absolvování jak certifikovaných kurzů na NCO NZO, tak rozšiřujících kurzů, vznik kurzu pro Intervizory.</p> <p>Realizace projektu ve výzvě č. 18 by umožnila vytvořit podmínky pro zavedení opatření, která povedou ke zmírnění intenzity či výskytu neodstranitelných rizikových faktorů, které mají dopad na zdraví.</p>
Navrhovaná opatření⁴	
Opatření č. 1	Zajištění podmínek pro implementaci koordinovaných řešení ke zmírnění negativního dopadu psychické a fyzické zátěže a implementaci programu psychosociální podpory včetně doprovodných opatření v rezortu zdravotnictví
Realizátor (garant)	MZ ČR - NM
Spolupracující subjekty	V rámci NZ/ONP Externí: NCO NZO, Asociace zdravotnických záchranných služeb, Garanti a krajské koordinátory, peeri a interventi SPIS, asociace nemocnic, odbory
Termín realizace⁵	2020–2022: Přípravná fáze s využitím výstupů průběžné evaluace projektu Prevence, mapování pracovních podmínek a potřeb zdravotnických pracovníků a vytváření podmínek pro implementaci koordinovaných řešení (opatření) u poskytovatelů zdravotních služeb 2023–2030: Postupná implementace koordinovaných řešení (opatření) u poskytovatelů zdravotních služeb (Hlavní aktivity: informační kampaň druhá vlna, podpora poskytovatelů zdravotních služeb při rozšíření nabídky v rámci péče o zaměstnance o implementaci SPIS a doprovodných opatření, vzdělávací aktivity a programy primární a sekundární prevence (10ks), a opatření dle aktuálně zjištěných potřeb úprava pracovních podmínek atp.)
Předpokládaná výše nákladů	Přípravná fáze – 49 700 000 (rozpočet PZ do výzvy č.18 OPZ) Implementační fáze – 142 000 000 (implementace a podpora SPIS + doprovodných opatření minimálně v 60 zařízeních poskytovatelů zdravotních služeb v ČR + připravenost 40 dalších k využití do SPIS)
Zdroje financování⁶	Přípravná fáze – výzva č. 18 OPZ (90,86 % financování z EU, 9,14 % SR)

⁴ Jde o stanovení opatření, které povede k realizaci daného cíle, např. „Vytvoření a zavedení efektivních motivačních pobídek pro vytváření praxí v méně atraktivních oblastech“. Opatření může být více, tabulka se upraví dle počtu opatření.

⁵ Realizace může být rozdělena do etap – např. přípravná fáze – konec roku 2021, realizace opatření – 2022 - - 2026, dosažení cílového stavu – 2027. Ideálně je vhodné uvádět konce jednotlivých roků z období 2021 – 2030 tak, aby bylo možné následně vytvořit souhrnnou tabulku s harmonogramem.

⁶ Například státní rozpočet, ESIF, komunitární programy, rozpočty krajů atd.

Opatření č. 2	Zlepšení pracovních podmínek pracovníků ve zdravotnictví, prostřednictvím tvorby a zavedení nových řešení, nástrojů řízení a podpory kvality včetně supervize, měkkých dovedností a programů snižujících zátěž a vedoucích k zajištění efektivnosti, udržitelnosti a dostupnosti péče
Realizátor (garant)	MZ - NM
Spolupracující subjekty	V rámci NZ/ONP, NCO NZO , IPVZ, ČAS, profesní a odborné organizace a sdružení, AFN, AČMN, odbory, atp.
Termín realizace	Přípravná fáze: 2019–2020 analýza příčin nadlimitní a dlouhodobé zátěže pracovníků ve zdravotnictví v souvislosti s pracovními podmínkami, zpracování návrhu koordinovaných řešení ke snižování zátěže sester a pracovníků ve zdravotnictví jako nástroje pro snížení nadlimitní a dlouhodobé zátěže, evaluace. Zpracování návrhu doporučených postupů, zavedení efektivních nástrojů řízení a podpory kvality, využití IT a jiných nástrojů atp. směřujících k podpoře zdraví na pracovišti Implementační fáze: 2021–2030 ověření a implementace koordinovaných řešení včetně vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví v nově zaváděných metodách, postupech a nástrojích, využití IT a dalších nástrojů včetně supervize a měkkých dovedností, udržení a rozvoj či aktualizace již zavedených metod, postupů atd. dle potřeb praxe
Předpokládaná výše nákladů	Přípravná fáze: 1 500 000,- Implementační fáze: 76 000 000,-
Zdroje financování	Přípravná fáze: SR, rozpočty zřizovatelů a samotných poskytovatelů zdravotních služeb Implementační fáze: OP Lidské zdroje + SR + spolufinancování příjemce dle nastavení výzvy (OP pro období 2021-2027, ŘO – MPSV) na základě vyjednaných podporovaných aktivit v rámci naplňování specifických cílů dané prioritní osy).
Opatření č. 3	Zlepšení pracovních podmínek pracovníků ve zdravotnictví prostřednictvím investic na základě analýzy pracovních podmínek prostřednictvím investic do materiálně technického vybavení pracovišť ke snížení fyzické zátěže, zavádění elektronizace a dalších nástrojů vedoucích k zajištění efektivnosti, udržitelnosti a dostupnosti péče
Realizátor (garant)	MZ - NM
Spolupracující subjekty	V rámci NZ/ONP, NE, ÚZIS NCO NZO , IPVZ, poskytovatelé zdravotních služeb
Termín realizace	Přípravná fáze: 2019–2021 analýza příčin nadlimitní a dlouhodobé zátěže pracovníků ve zdravotnictví v souvislosti s pracovními podmínkami, zpracování návrhu koordinovaných řešení ke snižování zátěže sester a pracovníků ve zdravotnictví jako nástroje pro snížení nadlimitní a dlouhodobé zátěže směřujících k podpoře zdraví na pracovišti, evaluace. Implementační fáze: 2021–2030 ověření a implementace koordinovaných řešení ve zdravotnictví ke zlepšení pracovních podmínek, udržení a rozvoj dle potřeb praxe

Předpokládaná výše nákladů	Přípravná fáze: 1 500 000 Kč Implementační fáze: 200 000 000 Kč
Zdroje financování	Přípravná fáze: SR, rozpočty zřizovatelů a samotných poskytovatelů zdravotních služeb, OPZ v rámci zpracování analýzy a návrhů úpravy pracovních podmínek výzva č. 18 Implementační fáze: IROP + SR + spolufinancování příjemce dle nastavení výzvy (OP pro období 2021-2027) na základě vyjednaných podporovaných aktivit s MMR a ESIF v rámci naplňování specifických cílů dané prioritní osy).
Indikátory⁷	Počet poskytovatelů zdravotních služeb, kde je zaveden SPIS Počet proškolených peerů, interventů, intervizorů Počet proškolených NLZP ve vzdělávacích akcích prevence Počet poskytovatelů zdravotní péče, kde došlo k úpravě pracovních podmínek prostřednictvím zavedení nových postupů, nástrojů a programů Počet poskytovatelů zdravotních služeb, kde došlo k úpravě pracovních podmínek prostřednictvím investic
Výchozí stav (indikátoru)	Počet poskytovatelů zdravotních služeb, kde je zaveden SPIS - 16 Počet proškolených peerů, interventů, intervizorů - 213 Počet proškolených NLZP ve vzdělávacích akcích prevence -0 Počet poskytovatelů zdravotní péče, kde došlo k úpravě pracovních podmínek prostřednictvím zavedení nových postupů, nástrojů a programů -0 Počet poskytovatelů zdravotních služeb, kde došlo k úpravě pracovních podmínek prostřednictvím investic - 0
Cílová hodnota (indikátoru), které má být dosaženo	Počet poskytovatelů zdravotních služeb, kde je zaveden SPIS - 76 Počet proškolených peerů, interventů, intervizorů – 1 000 Počet proškolených NLZP ve vzdělávacích akcích prevence – 7 000 Počet poskytovatelů zdravotní péče, kde došlo k úpravě pracovních podmínek prostřednictvím zavedení nových postupů, nástrojů a programů - 80 Počet poskytovatelů zdravotních služeb, kde došlo k úpravě pracovních podmínek prostřednictvím investic - 80
Je měření a vyhodnocování indikátoru prováděno průběžně?	ANO

⁷ Za celý dílčí cíl.